BENDROJO TEISMO (apeliacinių skundų kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugsėjo 18 d.*

„Apeliacinis skundas – Viešoji tarnyba – Sutartininkai – Pensijos – Nacionalinėse sistemose anksčiau įgytų teisių į pensiją pervedimas į Sąjungos pensijų sistemą – Žala, kurią lemia tariamai nepakankama informacija, kurią apeliantams perdavė STSĮT, pateikdama siūlymus dėl papildomo darbo stažo jiems suteikimo – Ieškinio dėl žalos atlyginimo pirmojoje instancijoje atmetimas – Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirta pastraipa – Turtinė žala“

Byloje T-702/16 P

dėl apeliacinio skundo, pateikto dėl 2016 m. liepos 20 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo (trečioji kolegija) sprendimo *Barroso Truta ir kt. /* Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (F-126/15, EU:F:2016:159) panaikinimo,

José Barroso Truta, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sutartininkas, gyvenantis Bofferdange (Liuksemburgas),

Marc Forli, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sutartininkas, gyvenantis Lexy (Prancūzija),

Calogero Galante, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sutartininkas, gyvenantis Aix-sur-Cloie (Belgija),

Bernard Gradel, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sutartininkas, gyvenantis Konacker (Prancūzija),

atstovaujami advokatų S. Orlandi ir T. Martin,

apeliantai,

prieš

Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, atstovaujamą J. Inghelram ir Á. Almendros Manzano,

atsakovą pirmojoje instancijoje,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Van der Woude, teisėjai H. Kanninen ir D. Gratsias (pranešėjas),

posėdžio sekretorė G. Predonzani, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. vasario 9 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu apeliantai, I pareigų grupės sutartininkai José Barroso Truta, Marc Forli, Calogero Galante ir Bernard Gradel, su kuriais sudarytos neterminuotos sutartys ir kurie priklauso Europos Sąjungos Teisingumo Teismo administracijos generaliniam direktoratui (GD), anksčiau vadintam „Infrastruktūros“ GD, reikalauja panaikinti 2016 m. liepos 20 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo (trečioji kolegija) sprendimą *Barroso Truta ir kt. / Europos Sąjungos Teisingumo Teismas* (F-126/15, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:F:2016:159). Šiuo sprendimu Tarnautojų teismas atmetė jų ieškinį, kuriuo buvo prašoma nurodyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui atlyginti žalą dėl prarastų jų teisių į pensiją, įgytų pagal nacionalines pensijų sistemas iki jų darbo minėtoje institucijoje pradžios ir perkeltų į Europos Sąjungos pensijų sistemą.

Teisinis pagrindas ir faktinės bylos aplinkybės

Teisinis pagrindas

2 Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų redakcijos, taikomos nuo 2014 m. sausio 1 d., V antraštinės dalies 3 skyriaus pavadinimas – „Pensijos ir invalidumo pašalpa“. Jo 77 straipsnyje nustatyta:

„Pareigūnas, turintis ne mažesnį kaip 10 metų tarnybos stažą, turi teisę gauti ištarnauto laiko pensiją <…>

Didžiausia senatvės pensija siekia 70 % paskutinės kategorijos, kuriai pareigūnas buvo priskirtas bent vienerius metus, paskutinės bazinės algos. 1, 80 % to paskutinio bazinio darbo užmokesčio pareigūnui mokama už kiekvienus tarnybos metus, skaičiuojamus VIII [priedo] 3 [straipsnyje] nustatyta tvarka.

<…>

Ištarnauto laiko pensija neturi būti mažesnė kaip 4 % minimalaus gyvenimo lygio už kiekvienus tarnybos metus.

Pensinis amžius yra 66 metai.

<…>“

3 Pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 6 straipsnį „[a]pskaičiuojant pensijas taikomas minimalus gyvenimo lygis atitinka AST 1 lygio pirmosios pakopos pareigūno bazinę algą“.

4 Ankstesnėje redakcijoje, taikytoje nuo 2004 m. gegužės 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d., Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnyje buvo numatyta, kad „1,90 % <…> [paskutinės kategorijos, prie kurios pareigūnas buvo priskirtas bent vienus metus] paskutinio bazinio darbo užmokesčio pareigūnui mokama už kiekvienus tarnybos metus“ ir kad pensinis amžius iš principo buvo 63 metai.

5 Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 2 straipsnyje nustatyta:

„Ištarnauto laiko pensija mokama pagal bendrą pareigūno pensijų draudimo stažą, įgytą tarnybos pagrindu. Kiekvieni pagal 3 straipsnį apskaičiuoti tarnybos metai suteikia teisę į vien[us] pensijų draudimo stažo, įgyto tarnybos pagrindu, metus, o kiekvienas visas mėnuo suteikia teisę į pensijų draudimo stažo, įgyto tarnybos pagrindu, vien[ų] metų dvyliktąją dalį.

Didžiausias pensijų draudimo stažas, įgytas tarnybos pagrindu, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant teises į ištarnauto laiko pensiją, yra metų skaičius, reikalingas įgyti teisę į didžiausią pensiją, kaip apibrėžta Tarnybos nuostatų 77 straipsnio antrojoje pastraipoje.“

6 Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Pareigūnas, kuris tarnybą Sąjungoje pradeda:

– nutraukęs tarnybą valstybės administracijoje, nacionalinėje arba tarptautinėje organizacijoje,

arba

– užsiėmęs veikla pagal darbo sutartį arba savarankiškai,

po paskyrimo, tačiau prieš jam įgyjant teisę gauti ištarnauto laiko pensiją, kaip apibrėžta Tarnybos nuostatų 77 straipsnyje, turi teisę sumokėti Sąjungai pensijos, į kurią tokioje tarnyboje ar užsiimant tokia veikla buvo įgyta teisė, kapitalo vertę, perskaičiuotą faktinio pervedimo dienai.

Tokiu atveju kiekvienos institucijos paskyrimų tarnyba, kurioje dirba pareigūnas, atsižvelgdama į jo bazinį darbo užmokestį, amžių ir keitimo kursą prašymo atlikti pervedimą dieną, pagal bendrąsias įgyvendinimo nuostatas nustato, kiek pensijų draudimo stažo, įgyto tarnybos pagrindu, metų jam bus priskaičiuota pagal Sąjungos pensijų sistemą už ankstesnį jo darbo stažą, remiantis pervestu kapitalu, atėmus sumą, lygią kapitalo vertės padidėjimui per laikotarpį nuo prašymo atlikti pervedimą pateikimo dienos iki faktinės pervedimo dienos.

<…>“

7 Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų (toliau – KTĮS) 109 straipsnyje nustatyta:

„1. Baigdamas tarnybą sutartininkas turi teisę į ištarnauto laiko pensiją, aktuarinio ekvivalento pervedimą ar išeitinę išmoką, kaip numatyta Tarnybos nuostatų V antraštinės dalies 3 skyriuje ir VIII priede <…>

2. Sutartininkams pagal analogiją taikomos Tarnybos nuostatų VIII priedo 11 straipsnio 2 ir 3 dalys.

<…>“

8 KTĮS 110 straipsnyje nustatyta:

„Skaičiuojant pensijų draudimo stažo, įgyto tarnybos pagrindu, metus, kaip numatyta Tarnybos nuostatų VIII priede, atsižvelgiama į visus laikotarpius, dirbtus sutartininku.“

9 Galiausiai pagal 2011 m. spalio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo administracinio komiteto sprendimo, nustatančio Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 11 ir 12 straipsnių bendrąsias įgyvendinimo nuostatas, 7 straipsnio 6 dalį „[apskaičiuojant papildomą darbo stažą po pervedimo] pensijų draudimo stažas negali viršyti to, kurį kaupdamas suinteresuotasis asmuo buvo apdraustas pagal atitinkamą sistemą“, ir „[a]titinkamam darbuotojui kompensuojamas galimas finansinis perviršis, susidarantis dėl nustatytų pensijų draudimo stažo maksimalios ribinės vertė“.

Faktinės bylos aplinkybės

10 Tarnautojų teismas bylos faktines aplinkybes išdėstė skundžiamo sprendimo 8–48 punktuose. Esminiai šių punktų aspektai nurodyti toliau.

Dėl prašymų perkelti teises į pensiją

11 2006–2010 m. apeliantai, vadovaudamiesi Pareigūnų tarnybos nuostatų 11 straipsnio 2 dalimi, pateikė prašymus dėl teisių į pensiją, kurias jie anksčiau įgijo įvairiose Liuksemburgo, Prancūzijos ir Belgijos įstaigose, pervedimo.

12 Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba (toliau – STSĮT) apeliantams pateikė pasiūlymus dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo ir paprašė jų atidžiai patikrinti duomenis, į kuriuos buvo atsižvelgta, taip pat pasiūlė „kreiptis [į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo „Personalo ir finansų“ GD Žmogiškųjų išteklių ir personalo valdymo direktorato atsakingus darbuotojus], kad jiems būtų pateikti paaiškinimai dėl apskaičiavimo ir aptarta, ar (jiems) tikslinga atlikti pervedimą <…>“.

13 Šiuo klausimu STSĮT atkreipė apeliantų dėmesį į tai, kad „papildomo darbo stažo, suteikto atsižvelgiant į [nagrinėjamus pasiūlymus], poveikį pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus nustato Europos viešosios tarnybos pensijų sistema, galiojanti pensijų apskaičiavimo momentu, tačiau pagal pervedimo tvarką suteikiamas papildomas darbo stažas nebus pakeistas“, kad „[o]ficialus pasiūlymas dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo įsigalios tik gavus visą pervedamą sumą“ ir kad „į tokį papildomą stažą nebus atsižvelgta apskaičiuojant minimalų tarnybos laikotarpį, t. y. dešimt metų, po kurio įgyjama teisė į Europos viešosios tarnybos pensiją pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnį <…> (skundžiamo sprendimo 11, 12, 16, 21 ir 27 punktai).

14 Apeliantai ėmėsi veiksmų, kurių reikia tam, kad būtų pervestos kai kurių iš jų visos, kai kurių dalis teisių į pensiją, įgytų pagal įvairias nacionalines pensijų sistemas, kurioms jie priklausė prieš pradėdami tarnybą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (skundžiamo sprendimo 13, 18, 23, 29 ir 30 punktai). Kaip šiuo klausimu nurodyta skundžiamame sprendime, atsakingos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo tarnybos priėmė sprendimus dėl apeliantų nacionaliniu lygmeniu įgytų teisių į pensiją pervedimo proceso užbaigimo (toliau kartu vadinami sprendimais dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo).

15 Kalbant konkrečiau, 2012 m. vasario 16 d. raštu skyriaus „Statutinės teisės“ vadovas informavo J. Barroso Truta, kad, pervedus jo anksčiau įgytas teises į pensiją atitinkančią sumą, t. y. 61 121,08 EUR, STSĮT iš naujo perskaičiavo papildomą darbo stažą, atsižvelgdama į šių teisių pervedimą į Sąjungos pensijų sistemą, o tai lėmė, kad nuo šiol pagal minėtą sistemą nustatomas 8 metų ir 24 dienų įmokų mokėjimo laikotarpis (skundžiamo sprendimo 14 punktas).

16 2012 m. vasario 16 d., 2013 m. balandžio 8 d. ir 2014 m. liepos 25 d. raštais skyriaus „Statutinės teisės“ vadovas informavo M. Forli, kad, pervedus jo anksčiau įvairiose nacionalinėse įstaigose įgytas teises į pensiją atitinkančią sumą, STSĮT iš naujo perskaičiavo papildomą darbo stažą, atsižvelgdama į šių teisių pervedimą į Sąjungos pensijų sistemą, o tai lėmė, kad nuo šiol pagal minėtą sistemą nustatomi 15 metų ir 18 dienų, 6 dienų ir 1 metų ir 23 dienų įmokų mokėjimo laikotarpiai (skundžiamo sprendimo 19 punktas).

17 2009 m. lapkričio 13 d. ir 2010 m. gruodžio 6 d. raštais skyriaus „Statutinės teisės“ vadovas informavo C. Galante, kad STSĮT iš naujo perskaičiavo papildomą darbo stažą, atsižvelgdama į jo anksčiau įvairiose nacionalinėse įstaigose įgytų teisių pervedimą į Sąjungos pensijų sistemą, o tai lėmė, kad nuo šiol pagal Sąjungos pensijų sistemą nustatomi 4 metų ir 1 mėnesio įmokų mokėjimo laikotarpis, už kurį C. Galante kompensuojama 7 626,50 EUR suma, 10 metų 4 mėnesių ir 5 dienų įmokų mokėjimo laikotarpiai (skundžiamo sprendimo 25 punktas).

18 2006 m. gruodžio 20 d. raštais, kurie buvo panaikinti ir pakeisti 2009 m. gruodžio 21 d. raštu, ir 2011 m. spalio 18 d. raštu skyriaus „Statutinės teisės“ vadovas informavo B. Gradel, kad, pervedus jo anksčiau įvairiose nacionalinėse įstaigose įgytas teises į pensiją atitinkančią sumą, STSĮT iš naujo perskaičiavo papildomą darbo stažą, atsižvelgdama į šių teisių pervedimą į Sąjungos pensijų sistemą, o

tai lėmė, kad nuo šiol pagal šią sistemą nustatomi 16 metų įmokų mokėjimo laikotarpis, už kurį B. Gradel kompensuojama 14 235,11 EUR ir 3 metų, 2 mėnesių ir 20 dienų bei 2 metų 3 mėnesių ir 5 dienų įmokų mokėjimo laikotarpiai (skundžiamo sprendimo 31 punktas).

Dėl 2012 m. balandžio 12 d. susitikimo ir apeliantų pateiktų prašymų pateikti informacijos

19 2012 m. kovo 9 d. gavę visiems darbuotojams siųstą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo Žmogiškųjų išteklių ir personalo valdymo direktorato elektroninį laišką dėl jo įrankio, skirto tarnautojų teisių į pensiją modeliui, pavadintam „pensijos skaičiuoklė“, apeliantai pasinaudojo šiuo įrankiu ir sužinojo, kad jų atliktas teisių į pensiją pervedimas nepadidino jų atitinkamų pensijų sumos. Kitaip tariant, remiantis apeliantų teiginiais ir šitaip apskaičiuotomis sumomis, atitinkamos jų pensijų sumos jiems išeinant į pensiją bus iš esmės tokios pačios, neatsižvelgiant į jų anksčiau pagal įvairias nacionalines sistemas įgytas teises (skundžiamo sprendimo 32 ir 33 punktai).

20 Per 2012 m. balandžio mėnesį vykusį susitikimą, kurio prašė, J. Barroso Truta ir M. Forli susitiko su skyriaus „Statutinės teisės“ vadovu. Per šį susitikimą minėto skyriaus vadovas jiems paaiškino taisyklės, kuri, be kita ko, nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirtoje pastraipoje (toliau – minimalaus gyvenimo lygio taisyklė), taikymo sritį jų atveju.

21 Per minėtą susitikimą apeliantai taip pat informavo, kad nėra galimybės iš principo atgal į atitinkamas nacionalines sistemas pervesti teisių į pensiją, kurios jau pervestos į Sąjungos pensijų sistemą. Minėto skyriaus vadovas ir du suinteresuotieji asmenys sutarė, kad jis susisieks su Europos Komisijos tarnybomis, kad išsiaiškintų, ar jos yra nagrinėjusios panašių atvejų ir kaip jie buvo išspręsti (skundžiamo sprendimo 34 punktas).

22 Kaip nurodyta skundžiamo sprendimo 35 punkte, iš 2015 m. vasario 11 d. skyriaus „Statutinės teisės“ vadovo, kuris laikinai buvo paskirtas į kitas pareigas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, elektroninio laiško matyti, kad per minėtą susitikimą du šio sprendimo 20 punkte nurodyti apeliantai jį informavo dalyvavę C. Galante iniciatyva profesinės sąjungos surengtame susitikime, kuri juos tada informavo, jog tam, kad neprarastų savo teisių į pensiją, jas reikia skubiai pervesti.

23 2012 m. balandžio 23 d. raštu J. Barroso Truta ir M. Forli, vadovaudamiesi Pareigūnų tarnybos nuostatų 25 straipsniu, paprašė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo „Personalo ir finansų“ GD generalinio direktoriaus (toliau – generalinis direktorius) išnagrinėti galimybę grąžinti atitinkamoms nacionalinėms įstaigoms jų vardu į Sąjungos pensijų sistemą pervestas sumas (skundžiamo sprendimo 36 punktas).

24 2012 m. balandžio 26 d. J. Barroso Truta ir M. Forli paprašė vienos iš su šia byla susijusių įstaigų, t. y. Liuksemburgo *Caisse nationale d'assurance pension du Luxembourg* (CNAP), panaikinti jų prašymus pervesti teises į pensiją ir atkurti teises, kurias šioje įstaigoje jie buvo anksčiau įgiję. Atitinkamais 2012 m. gegužės 7 d. raštais CNAP atsisakė patenkinti šiuos prašymus, iš esmės pažymėdama, kad atliktas teisių į pensiją pervedimas yra galutinis (skundžiamo sprendimo 37 punktas).

25 2012 m. rugsėjo 3 d. C. Galante, vadovaudamasis Pareigūnų tarnybos nuostatų 25 straipsniu, paprašė generalinio direktoriaus išnagrinėti galimybę grąžinti CNAP pervestą sumą, grindžiamą jo anksčiau įgytomis teisėmis. Šis apeliantas šiuo klausimu taip pat tiesiogiai kreipėsi į CNAP. 2012 m. rugsėjo 27 d. memorandumu generalinis direktorius pranešė C. Galante, kad negali patenkinti jo prašymo (skundžiamo sprendimo 38 ir 39 punktai).

26 2013 m. vasario 5 d. generalinis direktorius informavo J. Barroso Truta ir M. Forli, kad STSĮT du kartu kreipėsi į CNAP, siekdama išnagrinėti kiekvieno jų atvejį, tačiau 2012 m. liepos 20 d. ir rugpjūčio 17 d. ši įstaiga ją informavo nesutinkanti, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas grąžintų šių dviejų apeliantų anksčiau įgytas teises į pensiją, kurias ji pervedė į Sąjungos pensijų sistemą. 2013 m. sausio 7 d. CNAP dar kartą patvirtino šiuos neigiamus atsakymus (skundžiamo sprendimo 40 punktas).

Dėl ikiteisminės procedūros

27 2014 m. balandžio 16 d. vienodo turinio raštais apeliantai, vadovaudamiesi Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 1 dalimi, pateikė prašymą, kad STSĮT atlygintų finansinę žalą, kurią jie patyrė pervedę savo teises į pensiją į Sąjungos pensijų sistemą. Grįsdami savo prašymus jie iš esmės tvirtino, kad pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirtą pastraipą, konkrečiau – pagal minimalaus gyvenimo lygio taisyklę, apie kurią jie nežinojo tada, kai abu sutiko pervesti savo anksčiau įgytas teises į pensiją, apskaičiuojant jų pensiją turėjo būti atsižvelgta tik į jų darbo Europos Sąjungos Teisingumo Teisme trukmę. Jie teigia, kad pensijų draudimo stažas, kurį kiekvienas jų gavo jų teisių pervedimo pagrindu, neturi įtakos jų būsimų pensijų sumai. Apeliantai pažymi, kad jeigu STSĮT juos būtų tinkamai informavusi apie tai, kad minimali ištarnauto laiko pensija turi būti ne mažesnė kaip 4 % minimalaus gyvenimo lygio už kiekvienus tarnybos metus, jie būtų atsisakę pervesti savo anksčiau įgytas teises į pensiją, taip, beje, išsaugodami savo teises į nacionalines pensijas, kurios tam tikrais atvejais jiems būtų suteikę teisę jas gauti (skundžiamo sprendimo 41 punktas).

28 Apeliantai mano, kad STSĮT padarė tarnybos klaidą, nes jiems nepateikė išsamios informacijos apie tai, kad konkrečiu jų atveju papildomas darbo stažas, kurį jie galėjo įgyti pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 11 straipsnio 2 dalį, neturi įtakos jų ištarnauto laiko pensijų būsimai sumai. Todėl jie prašo, kad STSĮT atlygintų turtinę žalą, lygią, kaip jie teigia, visiškai veltui į Sąjungos pensijų sistemą pervestų teisių į nacionalinę pensiją sumai. Reikalaujamos sumos su palūkanomis yra 61 121,08 EUR suma J. Barroso Truta atveju, bendra 129 440,98 EUR suma M. Forli atveju, bendra 76 324,29 EUR suma C. Galante atveju ir bendra 99 565,13 EUR suma B. Gradel atveju (skundžiamo sprendimo 42 punktas).

29 2014 m. rugsėjo 3 d. raštu generalinis direktorius „apgailestau[damas], kad [apeliantai] [atsidūrė] tokioje padėtyje“, kaip STSĮT, atmetė jų 2014 m. balandžio 16 d. prašymus. Remiantis šiuo sprendimu dėl atmetimo, STSĮT nepadarė tarnybos klaidos dėl informacijos išsamumo, kurią ji pateikė apeliantams, kai pateikė siūlymus dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo (skundžiamo sprendimo 43 punktas).

30 Generalinis direktorius konkrečiai nurodė, kad nekyla jokios abejonės, kad jeigu apeliantai būtų pasinaudoję kartu su nagrinėjamais pasiūlymais dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo pateiktais memorandumais „pakankamai įsakmiai“ jiems pateiktu kvietimu kreiptis į skyrių „Statutinės teisės“, jiems būtų buvę išaiškinta, kaip veikia minimalaus gyvenimo lygio taisyklė, ir, kaip paprastai būna tokiais atvejais, administracija būtų atlikusi jų būsimų pensijų sumų modeliavimą su ir be pervedimo, o tai būtų parodę minimalaus gyvenimo lygio taisyklės poveikį jų atitinkamais atvejais (skundžiamo sprendimo 44 punktas).

31 Generalinis direktorius paaiškino, kad bet kuriuo atveju bet kokiam pagal nacionalinę sistemą įgytų teisių į pensiją pervedimo naudingumo vertinimui būdingas neapibrėžtumas, visų pirma dėl to, kad jis grindžiamas sąlygomis, įskaitant Pareigūnų tarnybos nuostatose nustatytas sąlygas, kurios gali kisti. Jis pažymėjo, kad dėl to negalima atmesti galimybės, jog per kiekvieno jų karjerą jų darbo užmokesčio skalės nebūtų pasikeitusios į tokias, kokios taikomos aukštesnio rango sutartininkams arba pareigūnams ir laikiniesiems darbuotojams. Taip pat Sąjungos teisės aktų leidėjas ateityje galėjo numatyti pakeisti minimalų gyvenimo lygį, o nacionaliniu lygmeniu galėtų būti nustatytos sumuoti draudžiančios taisyklės (skundžiamo sprendimo 45 punktas).

32 Generalinis direktorius priėjo prie išvados, kad „[t]okiomis aplinkybėmis sprendimas pervesti teises į pensiją ar ne [buvo] grindžiamas atsakomybės pasidalijimu, pagal kurį administracija [buvo] pasirengusi padėti suinteresuotajam asmeniui ir jo prašymu [teikė] jai žinomą informaciją arba informaciją, [kurią ji galėjo] gauti, ir pagal kurį suinteresuotasis asmuo, kaip labiausiai tuo suinteresuotas asmuo, prieš priimdamas sprendimą [įsitikino], kad jam pateikta visa ir teisinga informacija“ (skundžiamo sprendimo 46 punktas).

33 Apeliantai, vadovaudamiesi Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalimi, 2014 m. lapkričio 21 d. iš esmės identiškais raštais apskundė 2014 m. rugsėjo 3 d. generalinio direktoriaus sprendimą dėl jų atitinkamų 2014 m. balandžio 16 d. prašymų atmetimo (skundžiamo sprendimo 47 punktas).

34 2015 m. birželio 17 d. analogiškais sprendimais Teisingumo Teismo komitetas, nagrinėjantis skundus, atmetė minėtus skundus (skundžiamo sprendimo 48 punktas).

Procesas pirmojoje instancijoje ir skundžiamas sprendimas

35 2015 m. rugsėjo 25 d. apeliantai pareiškė ieškinį Tarnautojų teisme, užregistruotą numeriu F-126/15; ieškinyje jie prašė nurodyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pervesti atitinkamiems nacionaliniams pensijų arba draudimo fondams atitinkamai 61 121,08 EUR sumą dėl J. Barroso Truta, 129 440,98 EUR sumą dėl M. Forli, 76 324,29 EUR sumą dėl C. Galante ir 99 565,13 EUR sumą dėl B. Gradel. Nepatenkinus šio reikalavimo, apeliantai prašo, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismui būtų nurodyta minėtas sumas pervesti jiems. Nepatenkinus ir šio reikalavimo, apeliantai Tarnautojų teismo prašė konstatuoti, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas padarė tarnybos klaidą, kai buvo pervestos jų anksčiau įgytos teisės į nacionalines pensijas. Galiausiai apeliantai prašė iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo priteisti bylinėjimosi išlaidas.

36 Skundžiamame sprendime Tarnautojų teismas nusprendė atmesti ieškinį kaip nepriimtiną. Konkrečiau tariant, jis konstatavo, kad veiksmai, dėl kurių šiuo atveju kaltinama STSĮT, t. y. neišsamus informacijos pateikimas apeliantams, kai jiems buvo teikiami pasiūlymai dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo, yra neatsiejami nuo kelių etapų procedūros, po kurios buvo priimti galutiniai sprendimai, kuriais pripažintas papildomas darbo stažas (skundžiamo sprendimo 66 punktas). Kadangi galutiniai STSĮT sprendimai, kuriais pripažintas papildomas darbo stažas Sąjungos pensijų sistemoje, grindžiamas apeliantų anksčiau įgytų teisių į pensiją pervedimu, yra asmens nenaudai priimti aktai, jie galėjo būti ginčijami juos apskundžiant pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį, o tam tikrais atvejais – pagal SESV 270 straipsnį ir Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 2 dalį (skundžiamo sprendimo 67 punktas). Tokiam skundui pagrįsti apeliantai būtų galėję teigti, kad jų sutikimas dėl pasiūlymų dėl papildomų teisių į pensiją buvo suteiktas tariamai negavus informacijos iš STSĮT. Tarnautojų teismas mano, kad šie veiksmai susiję su parengiamaisiais galutinių sprendimų dėl papildomo darbo stažo suteikimo apeliantams veiksmais, todėl negali būti savarankiško ieškinio dalykas, taigi jie turėjo būti ginčijami, prireikus pateikiant ieškinį dėl minėtų galutinių sprendimų (skundžiamo sprendimo 68 punktas).

37 Pirma, priminęs jurisprudenciją, kuria remiantis pareigūnas arba tarnautojas, kuris neapskundė jo nenaudai priimtų aktų per tinkamą laiką, pateikdamas skundą ir vėliau ieškinį dėl panaikinimo, negali ištaisyti šio neapskundimo ir tikėtis naujo termino ieškiniui pareikšti, remdamasis vėliau pateiktu prašymu atlyginti žalą, kuriuo aiškiai siekiama to paties piniginio rezultato, galimo gauti tinkamu laiku pradėjus procesą dėl šių aktų panaikinimo (žr. skundžiamo sprendimo 60–63 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), ir, antra, konstatavęs, kad apeliantai neginčijo šio sprendimo 36 punkte nurodytų galutinių sprendimų teisėtumo, Tarnautojų teismas nusprendė, kad ieškinys yra nepriimtinas.

38 Tarnautojų teismas taip pat iš esmės išnagrinėjo jam pateiktą prašymą. Pirma, jis priminė sąlygas, kuriomis kyla Sąjungos deliktinė atsakomybė (skundžiamo sprendimo 72 punktas), ir nusprendė, kad „nors būtų užtikrintas geresnis administravimas, jeigu STSĮT savo pasiūlymus dėl papildomo darbo

stažo apskaičiavimo būtų pateikusi ir kartu atkreipusi susijusių sutartininkų dėmesį į Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirtos pastraipos taikymo sritį, negali būti pagrįstai keliamas lūkestis, kad rūpestinga administracija, kuri, kaip ir šiuo atveju, nagrinėjo šimtus prašymų dėl teisių į pensiją pervedimo <…> 2008–2010 m., savo pasiūlymus teiktų numatydama atitinkamų teisių į pensiją pervedimo pasekmes kiekvienam iš susijusių pareigūnų ir tarnautojų“ (skundžiamo sprendimo 74 punktas). Taigi Tarnautojų teismas nusprendė, kad šiuo atveju SISĮT galėjo įvykdyti savo rūpestingumo pareigą, laikydamasi gero administravimo principo (skundžiamo sprendimo 75 punktas).

39 Šiuo klausimu, pirma, Tarnautojų teismas taip pat atsižvelgė į tai, kad apeliantai „greitai paprašė kiekvieno jų teises į nacionalinę pensiją pervesti į Sąjungos pensijų sistemą, o vėliau minėtus prašymus patvirtino“, „nemanydami, kad tikslinga prieš tai susisiekti su administracija, kad jiems būtų pateikti paaiškinimai dėl kiekvieno jų sprendimo“, nors SISĮT savo pasiūlymuose jiems siūlė su ja susisiekti, „[k]ad būtų pateikti paaiškinimai dėl skaičiavimo ir aptarta, ar [jiems] tikslinga atlikti [šiuos] pervedim[us]“ (skundžiamo sprendimo 75 ir 76 punktai).

40 Pirma, Tarnautojų teismas priminė, kad, remiantis jurisprudencija, visi pareigūnai turėtų žinoti Pareigūnų tarnybos nuostatus ir, kalbant konkrečiau, taisykles, nustatančias jų atlyginimo arba ištarnauto laiko pensijos tvarką (žr. skundžiamo sprendimo 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Pagal šią jurisprudenciją įvertinęs tai, kad, „atsižvelgiant į jų funkcijas, apeliantai [nebuvo] tie, kurie geriausiai išmanė šį klausimą“, Tarnautojų teismas konstatavo, kad atitinkamų nuostatų tekstas buvo „pakankamai aiškus“ ir kad jis turėjo „bent jau paskatinti apeliantus pasiteirauti savo administracijos apie [šiuo atveju nagrinėjamą klausimą]“ (skundžiamo sprendimo 78 punktas).

41 Antra, Tarnautojų teismas nusprendė, kad apeliantai neįrodė, kad nurodyta žala, kurią jie įvertino išimtinai kaip turtinę, yra reali ir tikra. Kita vertus, jis taip pat konstatavo, kad apeliantai „ketino tęsti kiekvienas savo karjerą Europos Sąjungos Teisingumo Teisme arba bet kurioje kitoje Sąjungos institucijoje, todėl negalima atmesti galimybės, kad kai kurie jų arba visi vėliau įsidarbins laikinaisiais darbuotojais arba tarnautojais, t. y. dirbs prie tokios kategorijos priskiriamą darbą, kuri jiems leistų <… > ateityje gauti atitinkamas didžiausias senatvės pensijas, siekiančias 70 % paskutinės bazinės algos, kurių sumos viršytų pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirtą pastraipą nustatytą sumą“. Tokiu atveju „[apeliantams] <…> nebūtų <…> padaryta jokios žalos dėl jų sprendimų pervesti savo teises į pensiją“ (skundžiamo sprendimo 81 punktas).

42 Kita vertus, nėra aišku, kad tada, kai apeliantai pasieks pensinį amžių, „Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirtos pastraipos taikymo sritis ir sąlygos tikrai [bus] tos pačios“ kaip ir skundžiamo sprendimo paskelbimo dieną, ir „reikia priminti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas pagal SESV 336 straipsnį priimamais reglamentais, kuriais iš dalies keičiamos Pareigūnų tarnybos nuostatos ir KTĮS, taikomos, išskyrus išimtis, būsimoms teisinių situacijų, atsiradusių galiojant ankstesniems teisės aktams, sukeliamoms pasekmėms, gali bet kada pakeisti Sąjungos pareigūnų ir tarnautojų teises ir pareigas (žr. skundžiamo sprendimo 82 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

43 Galiausiai pritaikęs Tarnautojų teismo procedūros reglamento 101 ir 102 straipsnius Tarnautojų teismas, remdamasis STSĮT elgesiu šiuo atveju, be kita ko, tuo, kad atsakymo į skundą etape ji neatkreipė apeliantų dėmesio į tai, kad jų prašymai atlyginti žalą yra nepriimtini, priteisė iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir jo paties, ir apeliantų patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Procesas Bendrajame Teisme ir šalių reikalavimai

44 2016 m. rugsėjo 30 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį apeliantų apeliacinį skundą. 2016 m. gruodžio 20 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pateikė atsiliepimą į apeliacinį skundą.

45 Rašytinė proceso dalis buvo užbaigta 2017 m. vasario 22 d. pateikus dubliką ir 2017 m. balandžio 20 d. pateikus tripliką.

46 2017 m. gegužės 15 d. raštu pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 207 straipsnio 1 dalį apeliantai pateikė motyvuotą prašymą juos išklausyti per proceso žodinę dalį.

47 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas patenkino apeliantų prašymą ir pradėjo žodinę proceso dalį.

48 Taikydamas Bendrojo Teismo procedūros reglamento 89 straipsnio 3 dalyje numatytas proceso organizavimo priemones, pagal minėto reglamento 213 straipsnio 1 dalį taikytinas šioje byloje, 2017 m. gruodžio 19 d. Bendrasis Teismas pateikė klausimus su prašymu į juos atsakyti raštu. Šalys į šiuos klausimus atsakė per nustatytą terminą.

49 2018 m. vasario 9 d. posėdyje buvo išklausytos šalių nuomonės ir jų atsakymai į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.

50 Apeliantai Bendrojo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– bylą sprendžiant iš esmės nurodyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui „atitinkamam fondui ar draudimo bendrovei apeliantų vardu“ pervesti: J. Barroso Truta vardu – 61 121,08 EUR, M. Forli vardu – 129 440,98 EUR, C. Galante vardu – 76 324,29 EUR ir B. Gradel vardu – 99 565,13 EUR,

– nepatenkinus šio reikalavimo, priteisti iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pervesti nurodytas sumas ir „3,1 % metinių palūkanų, skaičiuojamų nuo teisių į pensiją pervedimo į [Europos Sąjungos pensijų sistemą] datos“,

– priteisti iš Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

51 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtiną ir kaip iš dalies nepagrįstą arba, nepatenkinus šio reikalavimo, kaip visiškai nepagrįstą,

– priteisti iš apeliantų bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

52 Savo apeliaciniam skundui dėl skundžiamo sprendimo pagrįsti apeliantai pateikia du pagrindus. Pirmasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, nes Tarnautojų teismas pirmiausia nusprendė, kad jų ieškinys nepriimtinas. Antrasis pagrindas susijęs su ginčo esme ir, kalbant konkrečiau, yra grindžiamas teisės klaida, kurią tariamai padarė Tarnautojų teismas, papildomai nusprendęs, kad, pirma, STSĮT šiuo atveju nepadarė tarnybos klaidos, kai apeliantams pateikė pasiūlymus dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo, ir, antra, apeliantų nurodyta žala tik hipotetinė.

Dėl pirmojo pagrindo

53 Iš apeliantų raštų matyti, kad savo pirmajame pagrinde jie Tarnautojų teismą kaltina padarius teisinę klaidą, kai jis nusprendė, jog jų ieškinys, pateiktas pirmojoje instancijoje, turi būti pripažintas nepriimtinu. Be to, jie tvirtina, kad Tarnautojų teisme jie nurodė ne tik turtinę, bet ir neturtinę žalą.

54 Šiuo klausimu Europos Sąjungos Teisingumo Teismas teigia, kad atsižvelgiant į tai, jog tokia neturtinė žala nebuvo nurodyta pirmojoje instancijoje, visi su ja susiję argumentai turėtų būti atmesti kaip nepriimtini. Todėl pirmiausia reikia išnagrinėti tikslų žalos, kurią pirmojoje instancijoje nurodė apeliantai, pobūdį.

Dėl žalos, kurią pirmojoje instancijoje nurodė apeliantai, pobūdžio

55 Kaip pagrįstai pažymi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, remiantis jurisprudencija leisti šaliai Bendrajame Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą ir argumentus, kurie nebuvo nurodyti Tarnautojų teisme, reikštų leisti jai pateikti Bendrajam Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Tarnautojų teismas. Taigi apeliaciniame procese Bendrojo Teismo kompetencija apsiriboja pirmojoje instancijoje išnagrinėtų ieškinio pagrindų ir argumentų teisiniu vertinimu (žr. 2016 m. gegužės 13 d. Sprendimo *CX / Komisija*, T-496/15 P, EU:T:2016:305, 46 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

56 Šiuo atveju iš bylos pirmojoje instancijoje medžiagos matyti, kad savo raštuose apeliantai nurodė tik turtinę žalą ir kad Tarnautojų teisme jie nesirėmė galima jų patirta neturtine žala. Iš tiesų reikia pažymėti, kad savo ieškinyje, pateiktame Tarnautojų teismui, apeliantai nurodė tik praradę sumą, atitinkančią jų teises į pensiją, pervestas Europos Sąjungos Teisingumo Teismui.

57 Be to, priešingai, nei savo dublike teigia apeliantai, Tarnautojų teismas tikrai nenusprendė, kad jiems padarytą žalą sudarė, nors tik iš dalies, padėties, kurioje jie teigė esantys, neapibėžtumas. Priešingai, reikia konstatuoti, kaip tai daro ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, kad skundžiamo sprendimo 80 punkte konkrečiai nurodyta, kad „apeliantų nurodyta žala yra turtinė“.

58 Aišku, apeliantai pirmojoje instancijoje nurodė, kad jų ieškinys buvo „dėl pripažinimo, nes juo [buvo siekiama], kad Sąjungos teismas pripažintų Teisingumo Teismo klaidą, kad jiems būtų atlyginta žala“. Šiuo klausimu jie remiasi, pirma, 1979 m. vasario 1 d. Sprendimu *Deshormes / Komisija* (17/78, EU:C:1979:24) ir 2015 m. vasario 26 d. Sprendimu *Planet / Komisija* (C-564/13 P, EU:C:2015:124) ir, antra, generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Planet / Komisija* (C-564/13 P, EU:C:2014:2352).

59 Vis dėlto iš pirmojoje instancijoje pateikto ieškinio 114 ir paskesnių punktų matyti, kad apeliantų ieškinys dėl pripažinimo buvo pateiktas ne teiginiams dėl tariamos neturtinės žalos pagrįsti, o tam atvejui, jeigu „šiame etape ne[būtų] laikoma, kad pervestos teisės yra „tikrai“ prarastos“. Iš tikrųjų šis ieškinys nesusijęs su apeliantų nurodytos žalos pobūdžiu; juo veikiau siekta, kad Tarnautojų teismas pripažintų, jog buvo padaryta klaida. Taigi negali būti pripažinta, kad jame pateiktas reikalavimas atlyginti apeliantų tariamai patirtą neturtinę žalą.

60 Vadovaujantis šiuo teiginiu, apeliantų nurodyta jurisprudencija, kuria remiantis, jų manymu, gali būti suteikta galimybė Sąjungos teismui pateikti ieškinį dėl pripažinimo (žr. šio sprendimo 58 punktą), šiuo atveju netaikytina.

61 Taigi, remiantis šio sprendimo 55 punkte nurodyta jurisprudencija, darytina išvada, kad apeliantų prašymas atlyginti žalą laikytinas nepriimtinu, nes juo pirmą kartą Bendrajame Teisme siekiama, kad būtų atlyginta jų tariamai patirta neturtinė žala.

62 Darytina išvada, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 55–61 punktų, apeliantai pirmojoje instancijoje siekė, kad būtų atlyginta išimtinai turtinė žala.

63 Toliau reikia išnagrinėti apeliantų argumentus, kuriais ginčijamas jų ieškinio nepriimtinumas, kurį skundžiamame sprendime pirmiausia pripažino Tarnautojų teismas.

Dėl pirmojoje instancijoje apeliantų pateiktų reikalavimų atlyginti turtinę žalą priimtinumo

64 Pirmiausia reikia priminti, kad Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 ir 91 straipsniuose nustatytoje teisių gynimo priemonių sistemoje ieškinys dėl žalos atlyginimo yra priimtinas, tik jeigu prieš jį pareiškiant buvo įvykdyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose numatytas nuostatas atitinkanti ikiteisminė procedūra (1998 m. kovo 24 d. Nutarties *Meyer ir kt. / Teisingumo Teismas*, T-181/97, EU:T:1998:64, 21 punktas).

65 Ikiteisminė procedūra ieškinio dėl žalos atlyginimo srityje skiriasi pagal tai, ar prašoma atlyginti žala yra atsiradusi dėl asmens nenaudai priimto akto pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį, ar dėl sprendžiamojo pobūdžio neturinčių administracijos veiksmų. Pirmuoju atveju suinteresuotasis asmuo per nustatytus terminus turi pateikti skundą paskyrimų tarnybai dėl jo nenaudai priimto akto. Antruoju atveju administracinė procedūra pradedama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 straipsnio 1 dalį pateikus prašymą dėl žalos atlyginimo ir prireikus tęsiama padavus skundą dėl sprendimo atmesti tokį prašymą (žr. 1997 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Liao / Taryba*, T-15/96, EU:T:1997:169, 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

66 Be to, remiantis jurisprudencija, ieškinys dėl panaikinimo ir ieškinys dėl žalos atlyginimo yra savarankiškos teisių gynimo priemonės. Kadangi Pareigūnų tarnybos nuostatų 90 ir 91 straipsniuose šie du ieškiniai nėra kaip nors atskirti, atsižvelgiant į tai, kad šios atskiros teisių gynimo priemonės yra savarankiškos, tiek administracinėje procedūroje, tiek teisminiame procese tarnautojas gali pasirinkti vieną jų arba abi kartu, jeigu į Sąjungos teismą kreipiamasi per tris mėnesius nuo jo skundo atmetimo (žr. 1991 m. sausio 24 d. Sprendimo *Latham / Komisija*, T-27/90, EU:T:1991:5, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2007 m. vasario 6 d. Sprendimo *Wunenburger / Komisija*, T-246/04 ir T-71/05, EU:T:2007:34, 46 punktą).

67 Vis dėlto jurisprudencijoje nustatyta šio principo išimtis, kai ieškinys dėl žalos atlyginimo yra glaudžiai susijęs su ieškiniu dėl panaikinimo, kuris, beje, būtų ar turėtų būti pripažintas nepriimtinu. Reikalavimai dėl žalos atlyginimo yra nepriimtini, jeigu ieškiniu dėl žalos atlyginimo siekiama, kad būtų ištaisytos tik akto, dėl kurio pateiktas ieškinys dėl panaikinimo, kuris galėjo būti arba buvo pripažintas nepriimtinu, pasekmės, ir visų pirma tais atvejais, kai ieškiniu dėl žalos atlyginimo prašoma kompensuoti tik negautą atlyginimą, kuris būtų gautas, jeigu, beje, ieškinys dėl panaikinimo būtų galėjęs būti arba buvo patenkintas (šiuo klausimu žr. 1991 m. sausio 24 d. Sprendimo *Latham / Komisija*, T-27/90, EU:T:1991:5, 37 ir 38 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją; 2007 m. vasario 6 d. Sprendimo *Wunenburger / Komisija*, T-246/04 ir T-71/05, EU:T:2007:34, 47 punktą). Remiantis šia jurisprudencija, pareigūnas arba tarnautojas, kuris neapskundė jo nenaudai priimtų aktų per tinkamą laiką, pateikdamas skundą ir vėliau ieškinį dėl panaikinimo, negali ištaisyti šio neapskundimo ir tikėtis naujo termino ieškiniui pareikšti, remdamasis vėliau pateiktu prašymu atlyginti žalą, kuriuo aiškiai siekiama to paties piniginio rezultato, galimo gauti tinkamu laiku pradėjus procesą dėl šių aktų panaikinimo (žr. 2014 m. kovo 20 d. Nutarties *Michel / Komisija*, F-44/13, EU:F:2014:40, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

68 Šiuo klausimu iš jurisprudencijos matyti, kad jei šie du ieškiniai, t. y. ieškinys dėl panaikinimo ir ieškinys dėl žalos atlyginimo, grindžiami skirtingais administracijos aktais ar elgesiu, ieškinio dėl žalos atlyginimo negalima prilyginti ieškiniui dėl panaikinimo, net jei abiejų aktų piniginis rezultatas ieškovui yra toks pats, todėl reikalavimo panaikinti aktą nepriimtinumas nesukelia reikalavimo atlyginti žalą nepriimtinumo (žr. 1991 m. sausio 24 d. Sprendimo *Latham / Komisija*, T-27/90, EU:T:1991:5, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

69 Be to, byloje, dėl kurios priimtas 2015 m. spalio 13 d. Sprendimas *Komisija* / *Cocchi ir Falcione* (T-103/13 P, EU:T:2015:777) ir kurioje šalys siekė, kad būtų panaikinti toki e pasiūlymai dėl papildomo darbo stažo nustatymo, kokie buvo pateikti apeliantams nagrinėjamoje byloje, Bendrasis Teismas nusprendė, kad toks pasiūlymas yra ne asmens nenaudai priimtas aktas, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarybos nuostatų 91 straipsnio 1 dalį, bet sprendžiamojo pobūdžio neturintys

veiksmai, kurie galėjo leisti suinteresuotajam asmeniui pareikšti ieškinį dėl žalos, patirtos dėl šių veiksmų, atlyginimo (2015 m. spalio 13 d. Sprendimo *Komisija / Cocchi ir Falcione*, T-103/13 P, EU:T:2015:777, 73 ir 74 punktai). Be to, Bendrasis Teismas nusprendė, kad, atsižvelgiant į tai, jog asmens teisės į pensiją, anksčiau įgytos ne Sąjungos, o kitoje sistemoje, gali būti pervestos į Sąjungos pensijų sistemą tik suinteresuotajam asmeniui sutikus, reikia manyti, kad jeigu suinteresuotasis asmuo sutiko dėl minėto pervedimo, pasitikėdamas pasiūlymu dėl papildomo darbo stažo apskaičiavimo, kuris dėl jo institucijos klaidos paaiškėjo esąs neteisingas ir klaidinantis, galima daryti išvadą, jog šis sutikimas duotas netinkamai, taip suteikiant suinteresuotajam asmeniui teisę paprašyti po šio pervedimo priimtą sprendimą, kad būtų panaikintas šio pervedimo poveikis (2015 m. spalio 13 d. Sprendimo *Komisija / Cocchi ir Falcione*, T-103/13 P, EU:T:2015:777, 75 ir 76 punktai).

70 Vis dėlto, remiantis 2015 m. spalio 13 d. Sprendimu *Komisija / Cocchi ir Falcione* (T-103/13 P, EU:T:2015:777), negalima daryti išvados, kad kai tariamai netinkamas įstaigos elgesys yra susijęs su tokia procedūra, kaip šiuo atveju nagrinėjama teisių pervedimo procedūra, ir gali būti turėjęs įtakos suinteresuotojo asmens sutikimui, šis asmuo, teikdamas prašymą dėl žalos atlyginimo, jokiu atveju negali remtis žala, kurią patyrė dėl šio elgesio.

71 Kalbant konkrečiau, toks šio sprendimo 70 punkte paminėtos jurisprudencijos aiškinimas pernelyg apribotų apeliantų teisę pateikti ieškinį dėl žalos, kurią jie nurodo patyrę, atlyginimo. Iš tiesų, priėmus sprendimą panaikinanti sprendimus dėl apeliantų nacionalinių teisių į pensiją pervedimo, atgaline data būtų panaikinti aktai, kurie iš principo turėjo teigiamą poveikį apeliantams, nes nagrinėjamu pervedimu jiems suteikiamas papildomas darbo stažas.

72 Vis dėlto šiuo atveju apeliantai kritikuoja ne pačių minėtų sprendimų poveikį, t. y. jų nacionalinių teisių į pensiją pervedimą ir dėl to suteiktą papildomą darbo stažą, bet administracijos, kuri jiems nenurodė, kad aptariami pervedimai neturės viso poveikio, kokio jie tikėjosi, elgesį. Taigi pirmojoje instancijoje pareikštu ieškiniu apeliantai siekia ne panaikinti aptariamų sprendimų dėl pervedimo poveikį, bet kad būtų atlyginta žala, kurią, jų manymu, patiria dėl to, kad ginčijami pervedimai nelėmė visų numatytų teisinių pasekmių jų teisinei padėčiai.

73 Taigi Tarnautojų teismas turėjo išnagrinėti, ar apeliantų ieškiniu buvo siekiama tik ištaisyti sprendimų dėl papildomo darbo stažo suteikimo pasekmes, ir, be kita ko, ar šiuo ieškiniu siekta finansinio rezultato, kuris yra toks pats, koks būtų pasiektas laiku pateiktu ieškiniu dėl šių sprendimų panaikinimo.

74 Reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei nuspręsta skundžiamame sprendime, šiuo atveju taip nėra.

75 Šiuo klausimu iškart reikia pažymėti, kad sprendimų dėl papildomo darbo stažo suteikimo apeliantams tikslas – suteikti tam tikrą papildomą darbo stažą po atliktų pervedimų.

76 Aišku, negalima paneigti, kad sprendimais dėl papildomo darbo stažo pripažintas stažas galėjo būti trumpesnis, nei apeliantai tikėjosi, ir kad šia prasme nagrinėjami sprendimai galėjo jiems būti nenaudingi.

77 Vis dėlto taip šiuo atveju nebuvo. Iš tikrųjų savo prašymais dėl žalos atlyginimo apeliantai siekė ne to, kad būtų atlyginta žala, kurią jie patyrė dėl minėtų darbo stažų suteikimo, bet to, kad būtų atlyginta žala, kurią tariamai lėmė tai, kad, nepaisant šio suteikimo, jie negalėjo nei gauti didesnės pensijos, nei susigrąžinti sumų, atitinkančių jų teises į nacionalines pensijas, pervestas į Sąjungos pensijų sistemą.

78 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, remiantis pirmojoje instancijoje pateikto dubliko 9 punktu, „apeliantai neturėjo jokio suinteresuotumo pareikšti ieškinį dėl sprendimų, kuriais patvirtintas pervedimas, panaikinimo, nes jie [nesiskiria] nuo pasiūlymų, su kuriais jie sutiko“, ir kad, „[a]tsižvelgiant į tai, kad jie gavo būtent tai, ko prašė, ir kad pervesta suma buvo teisingai apskaičiuota, šie sprendimai <…> [buvo] teisėti“.

79 Taigi negalima manyti, kad pirmojoje instancijoje pareikštu ieškiniu siekiama, kad būtų ištaisytos tik sprendimų dėl papildomo stažo jiems suteikimo pasekmės, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 67 ir 68 punktus.

80 Aišku, pagrindinis pirmojoje instancijoje pateiktas apeliantų reikalavimas buvo pervesti atitinkamam nacionaliniam pensijų fondui arba draudimo bendrovei sumas, atitinkančias jų teises į nacionalinę pensiją, kurios buvo pervestos į Sąjungos pensijų sistemą (žr. šio sprendimo 35 punktą).

81 Reikia pažymėti, kad net jeigu būtų manoma, kad pagrindiniu reikalavimu apeliantai siekė tokio pat piniginio rezultato, koks būtų pasiektas panaikinus ginčijamus sprendimus, to paties negalima pasakyti apie jų reikalavimus, jeigu nebūtų patenkintas pagrindinis reikalavimas. Iš tikrųjų bet kuriuo atveju panaikinus ginčijamus sprendimus apeliantams nebūtų pervestos sumos, atitinkančios jų nacionalines teises į pensiją, o tik *ex tunc* dingtų ginčijami sprendimai dėl pervedimo ir jų poveikis, t. y. papildomo darbo stažo suteikimas, kuris iš principo yra naudingas apeliantams ir neatsiejamas nuo jų nacionalinių teisių į pensiją pervedimo į Sąjungos pensijų sistemą.

82 Remiantis visais išdėstytais argumentais, reikia konstatuoti, kad Tarnautojų teismas, pirmiausia atmesdamas apeliantų ieškinį kaip nepriimtiną, padarė teisės klaidą.

83 Taigi, atsižvelgiant į antrąjį apeliantų pateiktą pagrindą, reikia išnagrinėti papildomas Tarnautojų teismo išvadas.

Dėl antrojo pagrindo

84 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal viešosios tarnybos srityje suformuotą jurisprudenciją Sąjungos atsakomybė kyla, kai įvykdytos visos sąlygos, t. y. veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinama, ir nurodytos žalos buvimas (1987 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Delauche / Komisija*, 111/86, EU:C:1987:562, 30 punktas; taip pat žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija / Nanopoulos*, T-308/10 P, EU:T:2012:370, 102 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

85 Trys šio sprendimo 84 punkte nurodytos sąlygos yra kumuliacinės, o tai reiškia, kad, neįvykdžius vienos iš jų, Sąjungos atsakomybės nekyla (žr. 2017 m. gegužės 17 d. Sprendimo *PG / Frontex*, T-583/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:344, 97 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

86 Darytina išvada, kad net nustačius Sąjungos institucijos ar įstaigos padarytą pažeidimą Sąjungos atsakomybė gali faktiškai kilti tik jei ieškovui pavyksta įrodyti savo patirtos žalos tikrumą (žr. 2005 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Napoli Buzzanca / Komisija*, T-218/02, EU:T:2005:343, 98 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

87 Antrąjį apeliantų pagrindą, kurį sudaro dvi dalys, reikia nagrinėti atsižvelgiant į šiuos teiginius. Remdamiesi pirma šio pagrindo dalimi apeliantai tvirtina, kad Tarnautojų teismas, nusprendęs, kad STSĮT elgesys nelaikytinas netinkamu, padarė teisės klaidą. Remdamiesi minėto pagrindo antra dalimi jie teigia, kad Tarnautojų teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad žala, kurią jie teigia patyrę, nebuvo reali ir tikra.

88 Pirmiausia reikia išnagrinėti šio pagrindo antrą dalį.

89 Apeliantai tvirtina, kad pats faktas, jog jie dar nepasiekė pensinio amžiaus ir dėl to nežino, ar jų teisių į pensiją pervedimas jiems bus naudingas, neturi reikšmės vertinant, ar žala, kurią jie nurodo grįsdami savo ieškinį, buvo patirta. Šiuo klausimu jie tvirtina, kad jau prarado savo nacionalines teises ir kad šiuo metu jų padėtis yra neapibrėžta. Apeliantai teigia, kad šią žalą lėmė neišsami ir neteisinga informacija, kurią jie gavo per jų nacionalinių teisių pervedimo procedūrą, ir ji tikrai yra patirta.

90 Be to, vien galimybė, kad Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ketvirta pastraipa gali būti pakeista arba net panaikinta, neturi reikšmės vertinant elgesio, kuriuo kaltinama STSĮT, neteisėtumą, nes ši nuostata tikrai galiojo tada, kai apeliantams buvo pateikti pasiūlymai dėl papildomo stažo jiems suteikimo.

91 Apeliantai teigia, kad jų turtinė žala yra tikra, nes minimalaus gyvenimo lygio taisyklė „taikoma ne papildomai, o yra garantija, taikoma atliekant visus pareigūno pensijos skaičiavimus“. Taigi „negali būti įrodyta, kad papildomo darbo stažo suteikimas <…> bus viršesnis už šią pagrindinę socialinio pobūdžio taisyklę“. Apeliantai tvirtina, kad negali būti įrodyta, jog jų nacionalinės teisės į pensiją turės poveikį jų pensijų dydžiui. Šiuo klausimu jie remiasi 2016 m. spalio 6 d. Sprendimo *Adrien ir kt.* (C-466/15, EU:C:2016:749) 27 ir 28 punktais, susijusiais su darbuotojų migrantų socialine apsauga.

92 Europos Sąjungos Teisingumo Teismas atmeta apeliantų argumentus.

93 Šiuo klausimu reikia priminti, kad žala, kurią ieškinyje dėl žalos atlyginimo prašoma atlyginti, turi būti reali ir tikra (žr. 2008 m. vasario 21 d. Sprendimo *Komisija / Girardot*, C-348/06 P, EU:C:2008:107, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

94 Vis dėlto, remiantis suformuota jurisprudencija, suinteresuotiesiems asmenims nedraudžiama kreiptis į Sąjungos teismą, kad būtų konstatuota Sąjungos atsakomybė už pakankamai tikrai numatomą ir neišvengiamą žalą, net jei tokia žala dar negali būti tiksliai apskaičiuota (žr. 1987 m. sausio 14 d. Sprendimo *Zuckerfabrik Bedburg ir kt. / Taryba ir Komisija*, 281/84, EU:C:1987:3, 14 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Jeigu tokiu atveju nustatyta, kad suinteresuotųjų asmenų padėtis tikrai būtų buvusi geresnė, jeigu nebūtų padaryta klaidos, dėl kurios kaltinamas atsakovas, reikia manyti, kad žala, kurią jie nurodo, negali būti laikoma spėjama arba tik galima (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Agraz ir kt. / Komisija*, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 42 punktą).

95 Šiuo atveju yra apeliantų teisių į pensiją apskaičiavimo aspektų, kurie iki šiol ir iki minėtų teisių apskaičiavimo išlieka neapibrėžti. Šie aspektai turės lemiamą reikšmę, be kita ko, jų atveju taikant minimalaus gyvenimo lygio taisyklę.

96 Iš tiesų, pirma, šiuo metu nėra žinoma paskutinio bazinio atlyginimo suma, kurią apeliantai gaus prieš sulaukdami pensinio amžiaus. Kaip skundžiamo sprendimo 81 punkte konstatavo Tarnautojų teismas, negalima atmesti galimybės, kad apeliantai vėliau įsidarbins laikinaisiais darbuotojais arba tarnautojais, o tai lemtų, kad jiems minimalaus gyvenimo lygio taisyklė nebūtų taikoma.

97 Be to, negalima atmesti galimybės, kad pareigų grupės, kuriai priklauso apeliantai, baziniai mėnesiniai darbo užmokesčiai bus padidinti, o tai suinteresuotiesiems asmenims galėtų turėti tą patį poveikį, t. y. jiems nebūtų taikoma minimalaus gyvenimo lygio taisyklė. Be to, patys apeliantai savo 2018 m. sausio 17 d. atsakymuose į klausimus, kuriuos jiems pateikė Tarnautojų teismas, pažymi, kad 3 lygio septintos ir paskutinės pakopos I pareigų grupės sutartininko, kaip ir apeliantų, bazinis atlyginimas yra didesnis nei AST 1/1 pareigūno bazinis atlyginimas, o tai lemtų, kad tokiam pareigūnui minimalaus gyvenimo lygio taisyklė nebūtų taikoma. Remiantis šiuo teiginiu, galima tvirtinti, kad net jeigu pareigų grupės, kuriai priklauso apeliantai, baziniai mėnesiniai darbo užmokesčiai nebūtų padidinti, gali būti, kad teisių į pensiją apskaičiavimo momentu apeliantų, kurie nepateikė argumentų, kuriais remiantis būtų galima atmesti tokią galimybę, profesinė padėtis bus tokia, kuri jiems leis išvengti minimalaus gyvenimo lygio taisyklės taikymo.

98 Kita vertus, šiuo metu taip pat nėra aiškus apeliantų tarnybos Sąjungos institucijose metų skaičius jų išėjimo į pensiją momentu. Iš tikrųjų negalima atmesti galimybės, kad diena, kai apeliantai nuspręs išeiti į pensiją, taip pat turės įtakos apskaičiuojant galutinę jų pensijos sumą.

99 Šių argumentų pakanka, kad būtų galima manyti, jog apeliantų nurodyta žala, kuri, be to, yra išimtinai turtinė (žr. šio sprendimo 55–63 punktus), nėra tikra, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 93 punkte nurodytą jurisprudenciją.

100 Bet kuriuo atveju, kaip Tarnautojų teismas pažymėjo skundžiamo sprendimo 82 punkte, nėra aišku, kad, apeliantams išeinant į pensiją ir apskaičiuojant jų teises į pensiją, Pareigūnų tarnybos nuostatų 77 straipsnio ir, konkrečiau kalbant, jo antros ir ketvirtos pastraipų taikymo sritis ir sąlygos, bus tos pačios kaip ir šio sprendimo paskelbimo dieną.

101 Be to, reikia pridurti, kad *a priori* negalima atmesti galimybės, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas įtvirtins nuostatą, analogišką 2011 m. spalio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo administracinio komiteto sprendimo, nustatančio Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 11 ir 12 straipsnių bendrąsias įgyvendinimo nuostatas, 7 straipsnio 6 daliai (žr. šio sprendimo 9 punktą), kuri bus taikoma tokiais atvejais kaip tas, su kuriuo baiminasi susidurti apeliantai.

102 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog prieš apskaičiuojant jų teises į pensiją ir galimai jų atveju pritaikant minimalaus gyvenimo lygio taisyklę vien to, kad, atlikę skaičiavimus pagal hipotetinius duomenis (žr. šio sprendimo 19 punktą), apeliantai mano, jog ateityje jiems išeinant į pensiją bus konstatuota, kad jie nenaudingai pervedė savo nacionalines teises į pensiją, nepakanka, kad būtų įrodyta reali ir tikra žala, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 93 punkte nurodytą jurisprudenciją, ar pakankamai tikrai numatoma žala, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 94 punkte nurodytą jurisprudenciją. Šiuo metu vienintelė aplinkybė, kurią galima tikrai konstatuoti, yra ta, kad sprendimais dėl papildomo darbo stažo apeliantams suteikimo jų nacionalinės teisės į pensiją buvo paverstos papildomu darbo stažu.

103 Iš tikrųjų suma, atitinkanti apeliantų nacionalinių teisių į pensiją sumą, nedingo. Atlikus pervedimą ji tapo papildomu darbo stažu, į kurį iš principo turės būti atsižvelgta apskaičiuojant apeliantų teises į pensiją. Todėl, kaip Europos Sąjungos Teisingumo Teismas pagrįstai nurodo savo tripliko 41 punkte, šiame etape negalima manyti, kad pervestos teisės buvo pervestos visiškai nenaudingai.

104 Šiomis aplinkybėmis, net jeigu būtų manoma, kad teisių į pensiją apskaičiavimo dieną jokios teisinės ar reguliavimo nuostatos neleis apeliantams atgauti bent dalį sumos, atitinkančios papildomą darbo stažą, į kurį neatsižvelgta apskaičiuojant jų senatvės pensiją, apeliantai turės teisių gynimo priemones, kuriomis galės nurodyti atitinkamus „praradimus“, už kuriuos negauta minėta suma. Ieškiniu dėl aktų, kuriais apskaičiuojamos jų pensijos ir kurie yra jų nenaudai priimti aktai, nes jais neatsižvelgta į taikant minimalų gyvenimo lygį suteiktą papildomą darbo stažą, apeliantai galėtų prireikus ginčyti minimalaus gyvenimo lygio taisyklės taikymą jų konkretiems atvejams, nes dėl šio taikymo, apskaičiuojant jų pensijas, neatsižvelgiama į papildomą darbo stažą, įgytą jų nacionalines teises į pensiją pervedus į Sąjungos pensijų sistemą.

105 Galiausiai reikia priminti, kad negalima atsisakyti suteikti galimybę asmeniui pareikšti ieškinį dėl Sąjungos nepagrįsto praturtėjimo vien todėl, kad SESV nėra aiškiai numatytos tokio pobūdžio teisių gynimo priemonės. Iš tikrųjų, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, SESV 268 ir 340 straipsnių aiškinimas, pagal kurį tokia galimybė atmetama, lemtų Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintam ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje patvirtintam veiksmingos teisminės apsaugos principui prieštaraujantį rezultatą (žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Masdar (UK) / Komisija*, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 47 ir 50 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

106 Šiuo klausimu negali būti atmesta galimybė, kad institucijos atsisakymas suinteresuotajam asmeniui grąžinti dalį jo nacionalinių teisių į pensiją, pervestų į Sąjungos pensijų sistemą, sumos, į kurią nebus atsižvelgta apskaičiuojant jo pensiją, gali lemti, kad ši institucija nepagrįstai nusavintų dalį pervestų nacionalinių teisių į pensiją, kurios iš tiesų priklauso pareigūnui pagal jurisprudenciją, todėl Sąjunga be pagrindo praturtėtų (pagal analogiją žr. 2003 m. sausio 30 d. Sprendimo *Caballero Montoya / Komisija*, T-303/00, T-304/00 ir T-322/00, EU:T:2003:20, 84 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

107 Atsižvelgiant į šiame sprendime išdėstytus aspektus, kurie šiame etape išlieka neaiškūs, kalbant apie apskaičiavimą pensijų sumų, kurios, nustačius teises į pensiją, bus suteiktos apeliantams, reikia manyti, kad šiuo atveju jų nurodyta žala nėra reali ir tikra žala, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 93 ir 94 punktuose nurodytą jurisprudenciją.

108 Taigi reikia manyti, kad Tarnautojų teismas, nusprendęs, kad apeliantų nurodyta žala nebuvo reali ir tikra, nepadarė klaidos. Vadovaujantis šiuo teiginiu, reikia atmesti šio pagrindo antrą dalį ir visą apeliacinį skundą ir, remiantis šio sprendimo 86 punkte nurodyta jurisprudencija, nereikia nagrinėti apeliantų pateikto antrojo pagrindo pirmos dalies.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

109 Vadovaujantis Procedūros reglamento 211 straipsnio 2 dalimi, jeigu apeliacinis skundas nepagrįstas arba jeigu jis yra pagrįstas ir pats Bendrasis Teismas priima sprendimą byloje, jis sprendžia bylinėjimosi išlaidų klausimą.

110 Procedūros reglamento 211 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pareigūnų pateiktų apeliacinių skundų atveju Bendrasis Teismas gali nuspręsti paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims, jeigu to reikalauja teisingumas.

111 Iš šiame sprendime išdėstytų motyvų matyti, kad apeliantai pralaimėjo apeliacinį procesą. Be to, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo reikalavimuose aiškiai paprašė iš apeliantų priteisti bylinėjimosi išlaidas.

112 Vis dėlto Bendrasis Teismas mano, kad, atsižvelgiant, be kita ko, į šiame apeliaciniame skunde pateiktus klausimus ir į tai, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismo argumentai dėl apeliantų pateikto pirmojo pagrindo buvo atmesti, bylos aplinkybės buvo įvertintos teisingai, apeliantams priteisiant padengti ketvirtadalį savo bylinėjimosi išlaidų, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismui priteisiant padengti ne tik savo paties bylinėjimosi išlaidas, bet ir tris ketvirtadalius apeliantų patirtų bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (apeliacinių skundų kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. **Apeliantai padengia ketvirtadalį savo bylinėjimosi išlaidų.**

3. **Europos Sąjungos Teisingumo Teismas padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir tris ketvirtadalius apeliantų patirtų bylinėjimosi išlaidų.**

Van der Woude Kanninen Gratsias

Paskelbta 2018 m. rugsėjo 18 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.